

Dijksma

worden gebruikt met respect voor de bestuurbaarheid van het land, met respect voor de opvattingen van de verschillende fracties en met respect voor de kiezers die op het punt staan om naar de stembus te gaan. Dat was het verleden. Wij hebben het vaker gezien: in de nieuwe politiek is alles anders. Maar niet beter, blijf ik er eigenwijs aan toevoegen.

Het moet gezegd: kabinetten met de PvdA zitten in de regel langer dan 87 dagen. Wij zijn dan ook een verantwoordelijke partij, ook nu wij in de oppositie zitten. Wij gaan het land niet lam leggen. Daarvoor hoeft niemand bang te zijn. Dat is echt iets anders dan gewoon doen alsof je neus bloedt. Als ik zie hoe in ieder geval twee van de fracties die de coalitie steunen, nu met het controversieel verklaren van onderwerpen uit de begroting omgaan, dan vrees ik wel het ergste.

Het moge duidelijk zijn: wij zullen ons blijven verzetten tegen zaken waarvan wij denken dat kiezers een heel andere mening zouden kunnen hebben dan dit kabinet heeft. Dat geldt ook voor zaken waarover wij zelf een andere mening hebben dan dit kabinet. Denk aan de Melkertbanen. Wat gebeurt er als die vacature-stop wordt doorgezet en op 23 januari de wereld er weer heel anders uit blijkt te zien? Wat richten wij dan aan? Hoe gaat dat met die bezuinigingen op het stads- en streekvervoer? Wat te denken van de WAO?

Eigenlijk spreken wij vanavond niet echt over de vraag of en hoe wij die begrotingen die zijn voorgesteld, zullen behandelen. In de ogen van mijn fractie gaat het vanavond over heel iets anders: op welke wijze tolereert de huidige meerderheid de meningen en opvattingen van een minderheid in de Kamer. Om die reden steunt mijn fractie de moties van mevrouw Kant en mevrouw Halsema.

Er is door de heer Van der Vlies gezegd dat wij iedere dag opnieuw een stuk kunnen schrijven, waarschijnlijk virtueel, in het ongeschreven staatsrecht. Hij heeft daarin gelijk. Wij schrijven vandaag een bizar hoofdstuk, want de fracties van CDA en VVD hebben de verantwoordelijkheid genomen voor de val van dit kabinet. Ondertussen zijn zij het inhoudelijk nog steeds eens met het Strategisch akkoord zoals het kabinet dat heeft voorgesteld. De enige partij die dat kabinet overleefde wilde

houden en zelfs wilde lijmen, is de partij die ook al heeft laten weten niet op alle punten dat Strategisch akkoord te zullen steunen. Mij lijkt dat staatsrechtelijk overigens ook juist. Wij zijn er blij mee. Ik hoop ook dat wij zaken kunnen doen. Het moet mij van het hart dat het toch niet gekker moet worden in dit land!

De heer **Eerdmans** (LPF): Voorzitter. De fractie van de LPF heeft veel respect voor minderheden, zeker als het gemotiveerde, gepassioneerde en substantiële minderheden betreft. De fractie van de LPF is voorstander van een volwassen behandeling van de begrotingshoofdstukken en het belastingplan. Onze stelling is: het kabinet is demissionair, maar de Kamer niet. De Kamer is missionair en behoort haar werk te doen. Het werk moet doorgaan. Wij voelen ons goed thuis in het Strategisch akkoord; dat hebben wij ook meerdere malen in deze Kamer laten weten. Na de val zijn wij echter niet meer met handen en voeten gebonden. Op onderdelen sluit de LPF-fractie nieuwe meerderheden niet uit. Adequate dekkingen van onze alternatieven zullen door ons worden aangereikt. Het landsbelang vraagt dat wij doorgaan met de ingezette maatregelen, met name op het gebied van veiligheid en integratie.

De **voorzitter**: Ik stel voor om zonder stemming in te stemmen met de brief van het Presidium ten geleide van een voorstel tot wijziging van de begroting van de parlementaire enquête Bouwnijverheid (28244, nr. 4).

Daartoe wordt besloten.

In stemming komt de motie-Kant c.s. over de behandeling van de begrotingen en het belastingplan (28641, nr. 1).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, Leefbaar Nederland, de ChristenUnie en de SGP voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Halsema/Dijksma over de criteria voor controversialiteit (28641, nr. 2).

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

De heer **Dittrich** (D66): Mijnheer de voorzitter. Wat de fractie van D66 betreft, is het enige criterium dat rekening gehouden moet worden met een substantiële minderheid in de Tweede Kamer, die met een goed gemotiveerde redenering zich op de controverseregeling beroept. Deze motie vraagt de Tweede Kamer in deze samenstelling, die bijna ontbonden is, om een lijst op te stellen van criteria. Mijn fractie vindt dat het ongeschreven staatsrecht hiermee te veel zou worden ingesnoerd. Dat vinden wij onwenselijk en daarom zal de fractie van D66 tegen deze motie stemmen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks en de PvdA voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Zoals u zich wellicht kunt herinneren, hebben wij ruim 14 uur geleden de paar dagen herfstreces die nog restten, onderbroken. Ik wens u voor de paar dagen die nog over zijn, toe dat u die op een rustige wijze zult kunnen doorbrengen.

Sluiting 01.27 uur

Lijst van ingekomen stukken, met de door de voorzitter terzake gedane voorstellen:

1. een koninklijke boodschap, ten geleide van het voorstel van (rijks)wet:

Wijziging van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen en de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993 ter implementatie van de vierde richtlijn motorrijtuigenverzekering (28636).

Deze koninklijke boodschap, met de erbij behorende stukken, is al gedrukt en rondgedeed;

Lijst van ingekomen stukken

2. de volgende brieven:

een, van de minister-president, minister van Algemene Zaken, inzake kabinetscrisis en -formatie (28637);
een, van de minister van Buitenlandse Zaken, ten geleide van Agenda Algemene Zaken en Externe Betrekkingen (21501-02, nr. 446);
twee, van de ministers van Buitenlandse Zaken en van Defensie, te weten:
een, over de NAVO-geleide troepenmacht Task Force Fox (TFF) (22181, nr. 362);
een, over bestrijding internationaal terrorisme (27925, nr. 69);
een, van de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, ten geleide van drie fiches die werden opgesteld door de Werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC) (22112, nr. 245);
drie, van de minister van Justitie, te weten:
een, ten geleide van ontwerp-besluiten Unie-Verdrag (23490, nr. 246);
een, inzake wijziging van de Wet melding ongebruikelijke transacties en de Wet identificatie bij financiële dienstverlening 1993 met het oog op het verplichtstellen van de identificatieplicht en van de meldingsplicht van ongebruikelijke transacties door handelaren in zaken van grote waarde (28018, nr. 12);
een, over mensenhandel (28638);
een, van de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, over de voorlopige strafvorderlijke analyse van geweld tegen ambtenaren (28600-VI, 28600-VII, nr. 4);
twee, van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, te weten:
een, inzake Emancipatiebeleid 2002 (28009, nr. 13);
een, inzake evaluatie Algemene wet gelijke behandeling (28481, nr. 2);
een, van de minister van Financiën, ten geleide van het verslag van de bijeenkomsten van het International Monetary Committee (MFC) en het Development Committee (DC) en de jaarvergadering van de Raad van Gouverneurs (26234, nr. 19);
een, van de staatssecretaris van Financiën, ten geleide van notitie over vermogensverhoudingen in Nederland (26727, nr. 130);
een, van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, over

werklast van de huurcommissies (28600-XI, nr. 5);
twee, van de staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, te weten:
een, over opwerking van radioactief materiaal (25422, nr. 19);
een, ten geleide van Evaluatienota Klimaatbeleid (28240, nr. 3);
drie, van de minister van Verkeer en Waterstaat, te weten:
een, over het Nederlands deel van een hogesnelheidsspoorverbinding Amsterdam-Brussel-Parijs en Utrecht-Arnhem-Duitse grens (22026, nr. 175);
een, ten geleide van de twaalfde Voortgangsrapportage van de Betuweroute (22589, nr. 200);
een, over het Nationaal Verkeers- en Vervoersplan (27455, nr. 63);
een, van de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, inzake sanering varkensslachterijen (21501-32, nr. 3);
een, van de staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, inzake Beleidsbesluit Binnenvisserij 1999 (28600-XIV, nr. 10);
een, van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, inzake de IJsselmeerziekenhuizen en de situatie in Vlissingen (27295, nr. 31);
een, van het Presidium, inzake voorstel tot wijziging van het Reglement van orde (28633);
een, van het lid M. Vos, houdende voorstel van wet van het lid M. Vos houdende tweede wijziging van het voorstel van wet van het lid M. Vos tot wijziging van de Wet milieubeheer (duurzaam geproduceerd hout) (28631);
een, van de algemene commissie voor Europese Zaken, inzake liaisonfunctie Brussel-Den Haag en ondersteuning inzake Europees beleid (28632).

Deze brieven zijn al gedrukt en rondgedeeld;

3. een brief, van de minister van Defensie, inzake de verkoop van Hr.Ms. Philips van Almonde.

De voorzitter stelt voor, deze brief door te zenden aan de betrokken commissie ter vertrouwelijke kennisneming door de leden;

4. de volgende brieven:

een, van de minister van Buitenlandse Zaken, inzake reactie op

IOB-evaluatierapport "De kunst van het internationaal cultuurbeleid";
een, van de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie, over de situatie in Noord-Irak;
vier, van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, te weten:
een, inzake Kiezen op Afstand;
een, inzake gemeentelijke herindeling in Den Haag en omgeving;
een, inzake Integrale Veiligheidsrapportage 2002;
een, inzake Handleiding artikel 12 Financiëleverhoudingswet;
een, van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, ten geleide van actieprogramma Rampenbeheersing en Brandweer 2002-2006 "Bewust Veiliger";
drie, van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, te weten,
een, inzake studiefinanciering;
een, ten geleide van Jaarverslag Rijksarchiefinspectie 2001;
een, over de ontwikkelingen in het beroepsonderwijs;
een, van de staatssecretaris van Financiën, inzake verzoek van de vaste commissie voor Financiën t.n.v. het AAIC te Schoonoord;
twee, van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, te weten:
een, over permanente bewoning recreatiewoningen;
een, over externe veiligheid;
vijf, van de staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, te weten:
een, inzake Uitvoeringsnotitie Milieubeleid;
een, ten geleide van afschrift van brief aan de Afvalfederatie;
een, ten geleide van Rapport Technische Commissie Bodembescherming (TCB);
een, ten geleide van Jaarverslag Commissie Verpakkingen;
een, ten geleide van 2de Voortgangsrapportage uitvoering Strategie Omgaan met Stoffen (SOMS);
twee, van de minister van Verkeer en Waterstaat, te weten:
een, ten geleide van werkprogramma Raad voor verkeer en waterstaat;
een, ten geleide van brief Productschap Vis inzake zeereservaat;
een, van de minister van Economische Zaken, inzake notitie normen en waarden;
een, van de staatssecretaris van Economische Zaken, inzake Ondernemerschapsmonitor;

Lijst van ingekomen stukken

een, van de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, ten geleide van beleidsreactie op de Natuurbalans 2000;

twee, van de staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, te weten:

een, inzake instemming AO AMvB Besluit biotechnologie bij dieren (uitzondering ongewervelden);

een, inzake invulling motie Swildens-Rozendaal c.s. - Biotechnologie bij dieren;

drie, van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, te weten:

een, ten geleide van de eerste voortgangsrapportage Agenda voor de Toekomst;

een, ten geleide van Integrale Rapportage Handhaving;

een, inzake aanbieding Interdepartementale overzichtsrapportage gender mainstreaming;

een, van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, over doping in de breedtesport;

een, van de Algemene Rekenkamer, inzake aangepast overzicht nog te publiceren rapporten in 2002.

De voorzitter stelt voor, deze brieven door te zenden aan de betrokken commissies en niet te drukken;

5. de volgende brieven:

een, van P.J. Blok, inzake nieuwsberichten op de radio;

een, van T.I.J. ter Haar, inzake afschrift van brief aan de minister-president;

een, van B. Storm, over o.a. verkiezingsbeloften.

Deze brieven e.a. liggen op de griffie ter inzage.